Вече три месеца ръководеше на борда на наетата "Трамунтана" телевизионен екип, който снимаше "Чудесата на Адриатика", ловеше крадци на подводни богатства, интервюираше фаропазачите и се взираше през илюминаторите на потопената подводница "У-16" в скелетите на австро-унгарските моряци. Опитваше се да се добере до тайните на потънали градове и изгубени кораби. Така пропиля две седмици в безуспешно търсене на древния град Киса на остров Паг, който бил изчезнал тайнствено, като потънал на дъното на залива. В един заинтригуващ текст от И. М. беше намерил сведението: "... геологът Петер предполага, че Киса се оказала на дъното през 361 г., след катастрофално земетресение, засегнало огромни части от Европа и Азия. Някои пък твърдят, че е изчезнала през 79 г., когато мощната ерупция на вулкана унищожила изцяло античните градове Помпей и Херкулан... ". Изтощен от честите и дълги престои под вода (вече се беше позагрижил за здравето си), вечер бягаше от страха си във вкуса и последиците на тежките островни вина; забавляваше се със случайни момичета и се наслаждаваше на това, че го познаваха летовниците в малките курорти. Но му се струваше, че е на мястото си единствено под водата! Горе всичко течеше неангажиращо, лятно и повърхностно. Долу откриваше същността: тъмнина и поражение, вечност и смърт, красота и мистерия.

През последните дванайсет дена се спускаха под вода източно от остров Ластово, в издирване на потопени либурнийски и исейски кораби. Към това търсене ги насочи едно историческо съчинение на Теопомп, в което се твърди, че Ластово някога е бил либурнийски остров, а също и Страбоновите бележки въз основа на стари книжовници,

където се говори, че тези илирийски племена владеели още в VIII в. пр. н. е. дори и Коркира (Кръф). Във всеки случай, напълно известно е, че в средата на III в. пр. н. е. Плеврат, първият владетел на ардиейците (едно от многобройните либурнийски племена), управлявал царство, което се простирало чак до границите на гръцкия свят. Към своята държава присъединил Коркира Мелаина (Корчула), Фарос (Хвар) и, самия Ластово. Дълги години водил упорита борба с исейците от гръцкия град Иса на остров Вис, докато те не потърсили помощ от Рим. Историците твърдят, че тогавашната исейска държава била в пълен разцвет и че владеела колонии по цялото адриатическо крайбрежие, между другото, в Аспалатос, Трагурион и Епетион, със силно развити търговски връзки по цялото гръцко Средиземноморие Ластово представлявал идеално място за нападение над исейските търговски кораби по пътя им, а големият брой амфори и глинени съдове из селските къщи потвърждаваше предположението, че в дълбочините от източната страна на острова под водата се крият много неразгадани тайни.

Така изследваха без някакъв по-голям успех западната група острови, наричани Доне Школе, а след това и всички околни плитчини: Драшан, Луковци, Бушкане и Мъркента Църна. Всеки член от водолазния екип се спускаше под вода два пъти на ден по петнайсет минути. Накрая на Херцег му помогна, както обикновено, късметът: намери амфори и самите останки от корабокрушение, най- вероятно една от търговските галери на цар Аргон, превозвали от острова зехтин и вино, а кой знае, може би става дума дори за някоя тевтска галера или кораб от могъщия флот на гърка Деметрий от Фарос, пълен с керамика и метални предмети?

Все по-малко са неизследваните места по Адриатика, мислеше си Херцег, а скоро ще бъдат още по-малко, когато

всеки глупак, на когото му се прище, си купи евтини водолазни принадлежности и се спусне да краде славното си минало! Само суеверието на местните жители пази водите на Саплун от крадци. Рибарите например избягват източните скали, защото, по някаква странна игра на случайността, точно близо до тях били станали няколко големи нещастия, заради които много ластовлянки до ден днешен носят черно.

Херцег неочаквано забеляза, че става нещо необичайно с въздуха, който вдишваше, усети, че го обзема сладък унес, но колкото и да му беше приятно да седи над откритието си и да му се наслаждава сам, час преди да го оскверни осветлението и сноването на хората от телевизията, знаеше, че трябва бързо да изплува, защото се случва нещо непредвидено, и силно се отблъсна с крака и загреба с плавниците, съпроводен от стадо седефени рибки. Притисна изпускателния клапан на шлема, така че въздухът, който издишва, да издуе костюма и, като някакъв балон, да го издигне на повърхността. Все още усещаше онази странна дълбочинна опияненост, която непреодолимо го теглеше да остане долу, на дъното, и никога повече да не изплува - унес, против който ефикасно се бореше другата, будната част от Херцеговата личност; професионалистът в него работеше винаги против мечтателя! Някъде на петнайсетина метра дълбочина махна ръка от клапана и отново зае нормално положение за плуване, за да забави издигането. На три метра под водата се хвана за една издатина на скалата и остана да виси така точно шест минути, за да избегне клопките на кесонната болест.

След като си отпочина, заплува с бавни загребвания косо към повърхността. Моментите на слабост, през които току-що беше преминал, изчезнаха също така незабелязано,

както се и появиха. Движението, както и обикновено, се оказа благоприятно, а ръцете и краката му пак работеха съгласувано. Все пак, чувстваше, че долу НЕЩО СЕ Е СЛУЧИЛО! Не можеше да си обясни какво, защото онази дълбочинна зашеметеност остана затрупана с пясък дълбоко под неговите плавници, но нещо се беше променило, нещо не беше както преди, нещо ОТВЪТРЕ... Без да усеща повече тази странна промяна, плуваше към все по-силната трепкаща светлина, заприличал така на собствената си фотография от първата страница на последния "ТВ магазин": неустрашимият изследовател Нико Херцег, снабден с най- съвременен акваланг и водолазен костюм, изработен специално за него във фабриката "Гумилакс", проби с глава водната повърхност сред милиарди водни капки, които весело разцъфнаха под августовското слънце, смъкна маската и пое дълбоко въздух. Огледа се във водата около себе си, но "Трамунтана" вече не се намираше на мястото, където я беше оставил. Пред него се простираше някакъв съвсем друг, сивозелен каменист бряг.